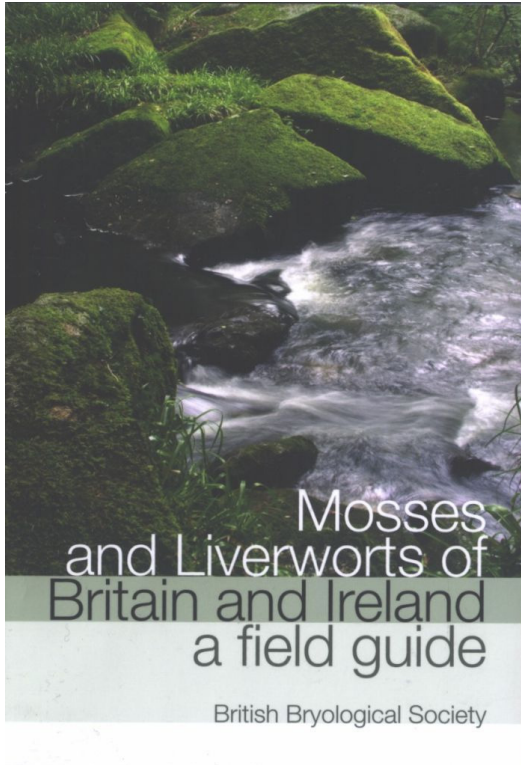

Bespreking: Mosses and Liverworts of Britain and Ireland, a field guide

Ian Atherton, Sam Bosanquet & Mark Lawley (ed.) 2010, *Mosses and Liverworts of Britain and Ireland, a field guide*. British Bryological Society, 848 pp. (25 pond te bestellen via de website van de BBS) ISBN 978-0-9561310-1-0 paperback.

Half februari is de eerste Engelse veldgids voor mossen uitgekomen, een mijlpaal voor de BBS (British Bryological Society). Het is een kloeke gids geworden van bijna één kilo. De opstellers verwachten met de veldgids het domein van de mossen voor een breder publiek van natuurvorsers ("naturalists") te ontsluiten. Het boek is in eigen beheer uitgegeven. Via de website van de BBS (www.britishbryologicalsociety.org.uk) is hij ook online te raadplegen. De opstellers hebben het voornemen om geregeld nieuwe edities te publiceren.

De gebruiker wordt met nadruk gevraagd fouten, omissies, suggesties en veranderingen door te geven via de website. De nomenclatuur is gebaseerd op Smith, 2004 en Paton, 1999. De gids behandelt ongeveer 75% van de ruim 1000 Britse en Ierse soorten. De overige 25% is alleen via microscopisch onderzoek op naam te brengen en zijn daarom niet opgenomen, er wordt echter wel naar verwezen in de beschrijving van de opgenomen soorten.

Na een korte introductie en een enthousiast betoog waarom de studie van mossen zo leuk is volgt een galerij van levermosses, hauwmosses en bladmosses. Deze galerij bestaat uit lijntekeningen van de meest algemene soorten en dienen de beginner vertrouwd te maken met de verschillende vormen zonder direct de sleutel te hoeven gebruiken. Hier staan ook de verwijzingen naar de bladzijden waar de afgebeelde soort en verwanten worden beschreven.

Na de galerij volgt de veldsleutel. In de introductie van deze sleutel wordt aangegeven dat de sleutel niet altijd zal leiden tot een bevredigende determinatie, simpelweg omdat niet alle soorten erin zijn opgenomen. Er zijn vooral de soorten opgenomen die de beginner "in de eerste jaren op het bryologische pad" zal tegen komen (je zult dan wel flink moeten doorlopen en ook nog eens veel tijd moeten hebben om de soorten goed op naam te brengen). De sleutel is vooral bedoeld als introductie in de bryologie en om vertrouwd te worden met de meest voorkomende soorten. Het is jammer dat een glossary (verklarende woordenlijst) ontbreekt. De sleutel wordt echter wel verduidelijkt met pentekeningen in de kantlijn die het bewuste determinatie kenmerk illustreert.

Ik heb mijn twijfel of deze veldsleutel werkt. Je zult maar *Dicranum fuscescens* van een boomvoet plukken, dan kom je er met de sleutel niet uit. Maar bij de soortbeschrijvingen van de algemenere soorten worden de sterk gelijkende soorten aangeduid en kom je misschien wel op het goede spoor. Verder worden substraten en habitats in de sleutel genoemd, dit zijn lang niet altijd betrouwbare kenmerken. Je loopt vermoedelijk al snel tegen de grenzen aan van de sleutel en dit kan tot de nodige frustratie leiden. Een microscoop en gedegen flora's zullen dan uitkomst bieden.

Na de sleutels volgen de soortbeschrijvingen. Deze bestaan, naast de wetenschappelijke naam, eventuele alternatieven en de Britse naam, uit één of meerdere foto's, een verspreidingskaartje met stippen per 20 kilometerhok, en drie alinea's met betrekking tot identificatie, vergelijkbare soorten en habitat. Per bladzijde wordt in de regel één soort besproken, enkele soorten zijn toebedeeld met 2 pagina's.

De foto's zijn bijzonder goed. Ze zijn gekozen om determinatiekenmerken te illustreren (wat maximaal zichtbaar is met een 10x loep). In de foto's worden soms specifieke kenmerken met een tekstblokje en pijltje aangeduid. Het kaartje geeft een globaal beeld van de verspreiding van de soort. Bij sommige soorten zijn nog extra pentekeningen in de kantlijn geplaatst om een determinatiekenmerk te illustreren. De identificatie tekst is duidelijk, maar ook hier mis je de glossary. Bij vergelijkbare soorten wordt ingegaan op de verschillen, dit is zeer waardevol. Treffend is de aanduiding bij een aantal soorten dat men bij twijfel voor de algemeenste soort zal moeten gaan. De habitatbeschrijving gaat in op de ecologie en soms ook de geografische verspreiding.

Deze veldgids is een waardevolle en compacte gids en geeft een mooi overzicht van de meeste (75%) mossen die in Groot Brittannië en Ierland voorkomen en daarmee ook 2/3 van de Europese mosflora. Het beeldmateriaal en de teksten zijn daarom een mooie aanvulling op de Europese mosflora van Frey et al. uit 2006. Het boek is een aanrader voor iedereen die wel eens over de landsgrenzen mossen bekijkt en is een must voor iedere bryoloog die het kanaal oversteekt.

Hans Wondergem

Verenigingsnieuws

Nieuws van het bestuur

Nieuwsbrief en Buxbaumiella

De BLWG-nieuwsbrief wordt vanaf dit nummer samengevoegd met Buxbaumiella. De afgelopen jaren werden beide al steeds samen verzonden. Wie informatie over een excursie of weekend los wil meenemen, kan een afdruk vanaf de website maken of een pagina kopiëren.

Nieuwe bestuursleden BLWG

Tijdens de laatste algemene ledenvergadering zijn twee nieuwe bestuursleden gekozen: Henk Siebel (h.siebel@hetnet.nl) is de nieuwe voorzitter en volgt Peter Hovenkamp op. Henk Timmerman (optieplus@planet.nl) is nu coördinator excursies en volgt André Aptroot op. Tijdens de ledenvergadering is ook gestemd voor het verhogen van de contributie per 1 januari 2011 met € 5,-.